

TURÍNSKÁ CHARTA

2022

ČLENOVÉ KULTURNÍ KOMISE FIVA V ROCE 2022:

Nataša Grom Jerina (SLO) - VP CULTURE

Mario De Rosa (D)

Maria Bussolati (I)

Keith Gibbins (UK)

Hubert Haberbusch (F)

Jochen Thoma (D)

Aleksandar Vidojkovic (SRB)

Peadar Ward (IRL)

Angelos Trakadas (GR)

Franz zu Ortenburg (D)

Rony Karam (RL) – UNESCO Ambassador

On the cover page: The commission members are exploring Lingotto (Torino),
the factory which launched the iconic Fiat 500.

FIVA

Fédération Internationale des Véhicules Anciens (FIVA) je mezinárodní federace klubů historických vozidel. Podporuje a povzbuzuje uchovávání a zodpovědné užívání historických vozidel jako důležitou součást našeho technického a kulturního dědictví. Historická vozidla nám ukazují svoji důležitost jako dopravní prostředek, zachycují historické období doby svého vzniku, tehdejší technické podmínky i tehdejší umění stejně jako svůj vliv na společnost. Tato Charta zahrnuje mechanicky poháněná silniční a nekolejová pozemní vozidla.

*VOZIDLO JE POVAŽOVÁNO ZA HISTORICKÉ, POKUD VYHOVUJE
PODMÍNKÁM CHARTY A PŘÍSLUŠNÝM DEFINICÍM FIVA.*

Tato Charta může zahrnovat budovy a další artefakty spojené s historickými vozidly a obdobím jejich fungování, například továrny, čerpací stanice, cesty nebo závodní dráhy.

Majitelé historických vozidel, správci sbírek kolejek a restaurátoři historických vozidel již po mnoho let úspěšně zachraňují, uchovávají a udržují historická vozidla v provozu. FIVA schválila tuto Chartu jako návod pro zacházení s historickými vozidly.

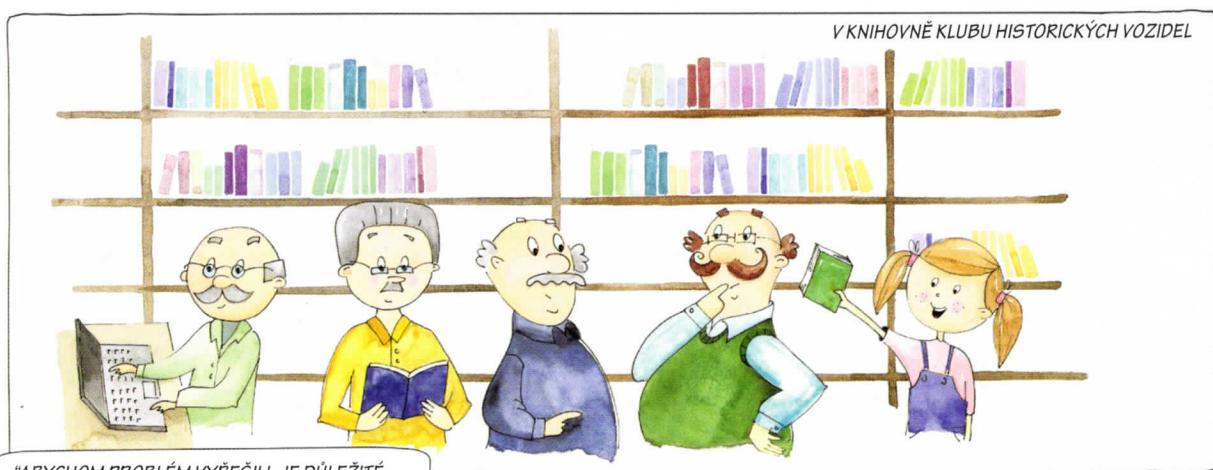
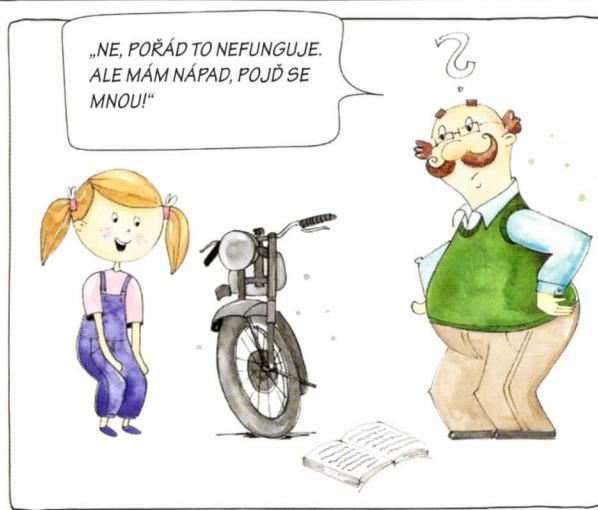
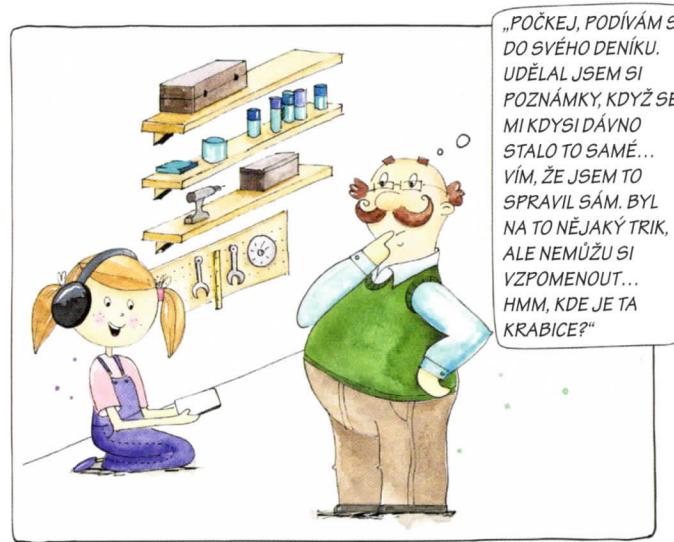
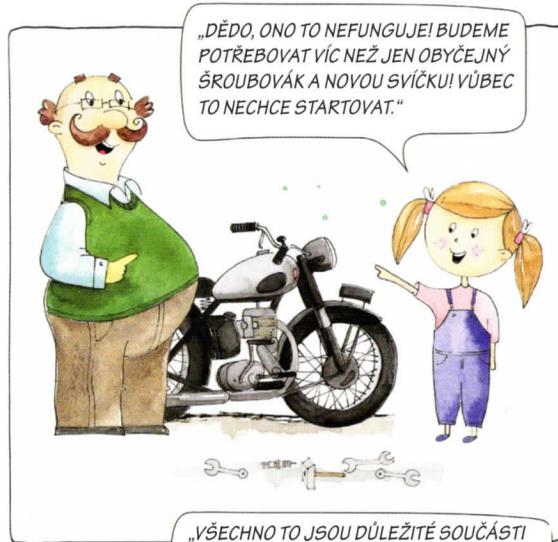
Turínská charta sjednocuje veškeré návody pro používání, údržbu, uchovávání, restaurování a opravy historických vozidel. Tato charta vychází z Benátské charty organizace UNESCO (1964), Barcelonské charty (2003, historické lodě) a Rižské charty (2005, historická kolejová vozidla).

CÍLE

Článek 1

Cílem Charty je zachovat a uchránit historii vozidel, včetně jejich technického provedení, podoby, funkcí, zdokumentované historie a jejich vztahů ke společnosti a sociálnímu prostředí.

Abychom dokázali problematice lépe porozumět, lépe ji ocenit, zajistit zachování vozidel a umožnit jejich provozování na veřejných komunikacích, musíme využít různých způsobů bádání, dostupných vědeckých, technických a historických vědomostí, včetně zapojení nejrůznějších institucí, které se v této oblasti angažují.

"ABYCHOM PROBLÉM VYŘEŠILI, JE DŮLEŽITÉ VYUŽÍVAT VEŠKERÉ DOSTUPNÉ ZDROJE VĚDOMOSTÍ, POŽÁDAT O POMOC TY, KTERÍ NÁM MOHOU PORADIT. MUSÍME ALE MÍT NA PAMĚTI, ŽE SE SNAŽÍME UCHOVAT NEJEN VOZIDLO SAMOTNÉ, ALE I JEHO HISTORII. TÍMTO ZPŮSOBEM SE VOZIDLO NEJLÉPE UCHOVÁ A STEJNÝ PRINCIP BUDĚ MOC VYSVĚTLOVAT SVÝM VNOUCATŮM!"

ČLÁNEK 1 CÍLE

TURÍNSKÁ CHARTA
FIVA

BUDOUCNOST

Článek 2

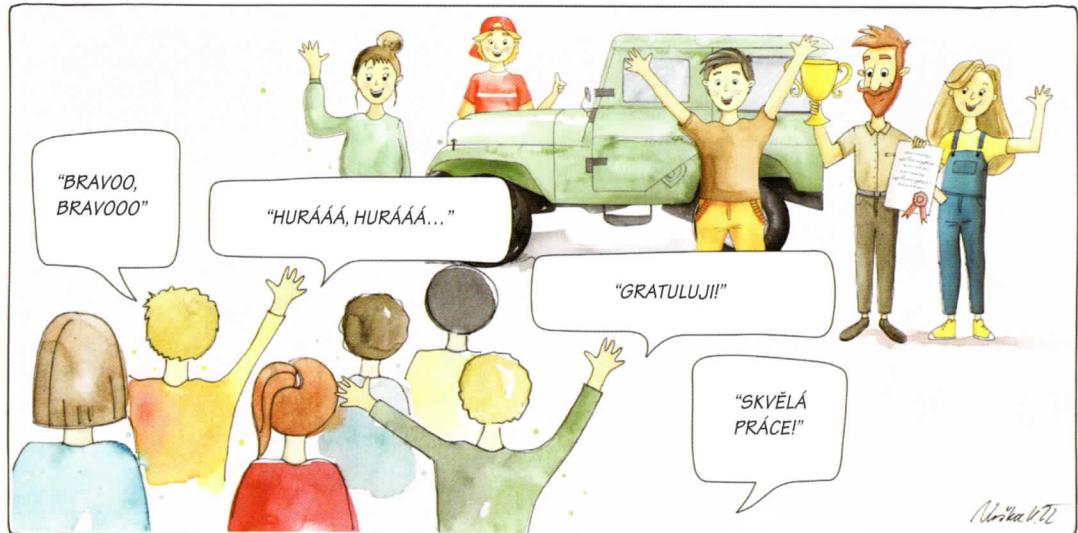
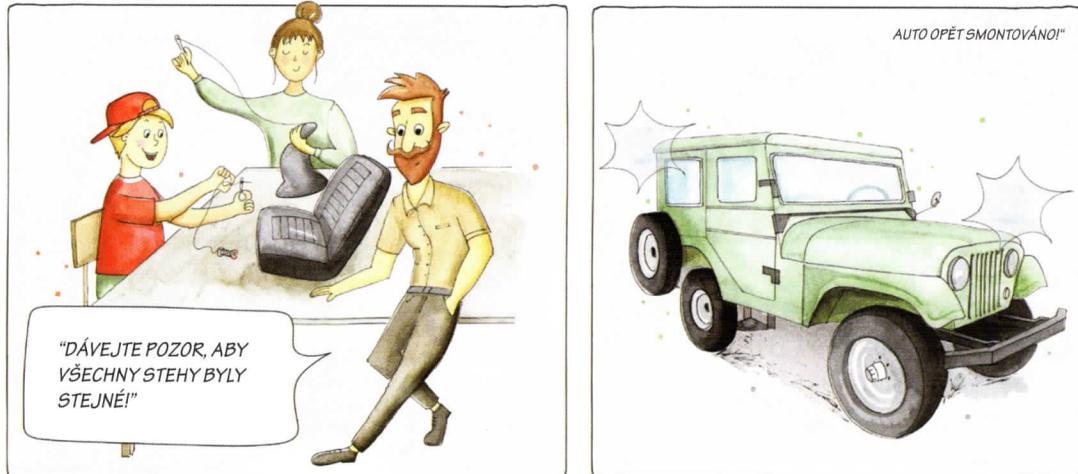
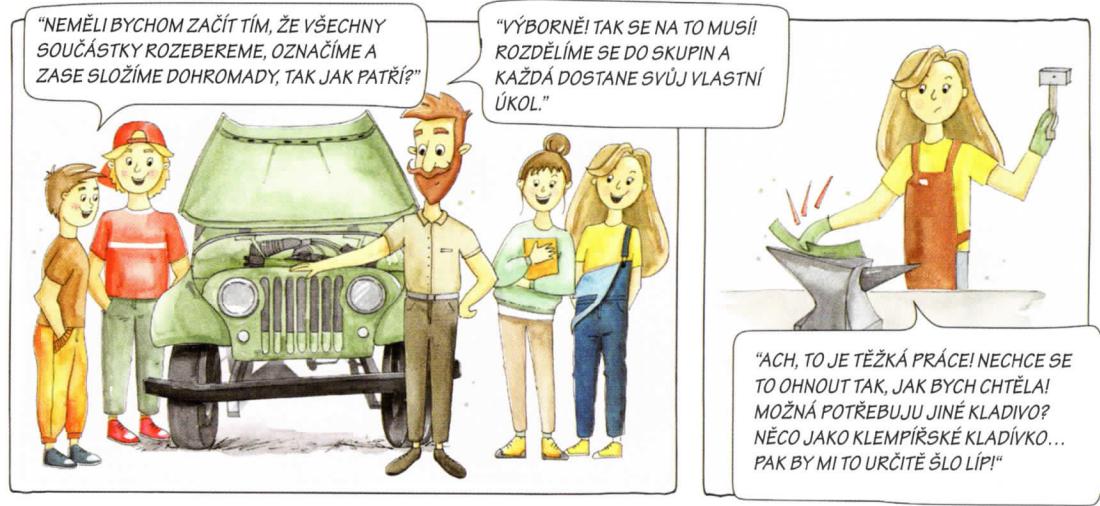
Konzervace, restaurování a všechny další související práce musí být vedeny jak snahou o zachování historických vozidel jako technických artefaktů na jedné straně, tak jako svědků historie a kultury dopravy na straně druhé. S největší naléhavostí je třeba předat budoucím generacím znalosti o používaných materiálech, pracovních postupech a technologiích. Snažme se též o uchování řemesel, odborných znalostí a speciálních vědomostí, vztahujících se k výrobě a provozování těchto vozidel.

ČLÁNEK 2

BUDOUCNOST

TURÍNSKÁ CHARTA
FIVA

PÉČE

Článek 3

Pro přežití historických vozidel je nezbytná trvalá a soustavná péče.

Užívání historických vozidel, včetně provozování na veřejných komunikacích je pro jejich uchování nezbytné. Je to jediná cesta, jak historickým vozidlům porozumět a předat tradiční vědomosti, týkající se jejich řízení a údržby, budoucím generacím.

ČLÁNEK 3

PÉČE

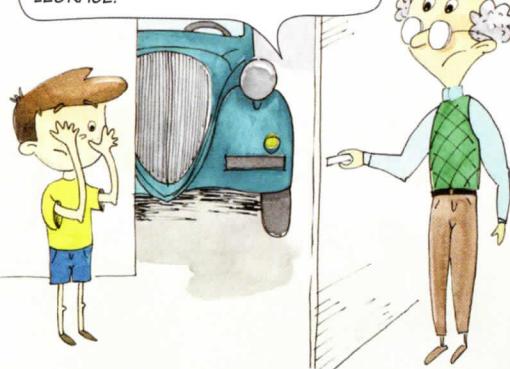

TURÍNSKÁ CHARTA
FIVA

"MIKI, VŽDYCKY KDYŽ TĚ VIDÍM, TAK JSI
POŘÁD JENOM NA MOBILU. AŽ BUDĚŠ
TAK STARÝ JAKO JÁ, NEBUDEŠ MÍT NA CO
VZPOMÍNAT, NEZAŽÍJES ŽÁDNÁ DOBRO-
DRUŽSTVÍ! POJĎ SE MNOU, UKÁŽU TI, CO
JE TO LEGRACE!"

"VÁZNĚ? TO SE JAKO BUDEME DRKOTAT
V TÝHLE STARÝ PLECHOVCE?
A NEROZPADNE SE? TO NENÍ ŽÁDNÁ
LEGRACE!"

"TY JO, MÁTE
KRÁSNÉ AUTO!"

"KONEČNĚ TO POCHOPILI!"

"JUCHŮŮŮ, TO JE SRANDAI"

"MÁTE TO ALE KRÁSNÉ AUTO, HOŠ!!"

"TO JE NAŠE STARÉ
RODINNÉ AUTO, TED
UŽ JE SOUČÁSTÍ HIS-
TORIE. S LÁSKOU SE
O NĚJ STARÁME, ABY
S NÍM TŘEBA JEDNOU
MOHLY JEZDIT
TVOJE DĚTI. JÁ JSEM
POMÁHAL STARAT SE
O NĚJ SVÉMU TÁTOVI.
POTOM JSEM SE O
NĚJ STARALI S TÝM
TATÍNKEM A MOC
JSME SI TO UŽÍVALI
A JEZDILI S NÍM NA
VÝLETY. TEĎ SE O NĚJ
MŮŽEME STARAT
SPOLEČNĚ A PROJÍ-
DĚT SE PO OKOLÍ!"

"MŮŽEŠ SE PODÍVAT,
JESTLI JDOU NA INTER-
NETU KOUPIT NĚKTERÉ
SOUČÁSTKY?"

"JASNĚ, že to
jde! co bys
potřeboval?"

Nerka VZ

POSTAVENÍ

Článek 4

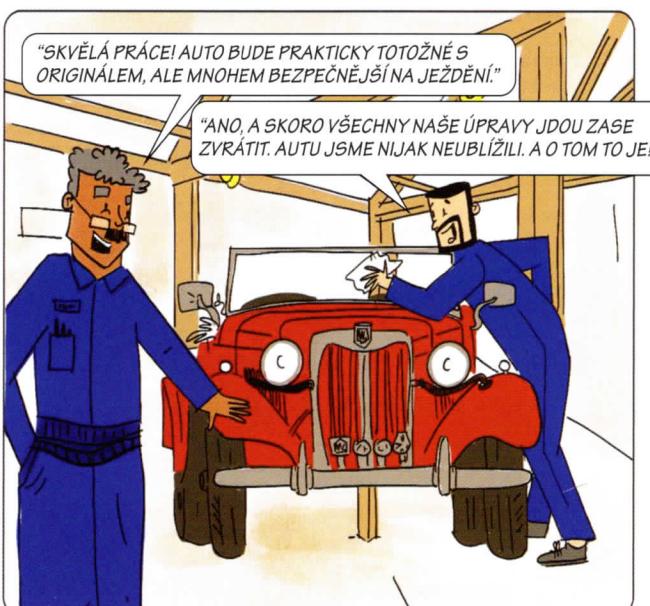
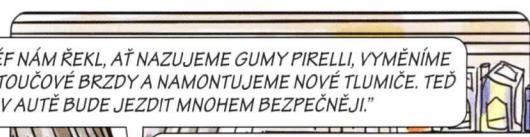
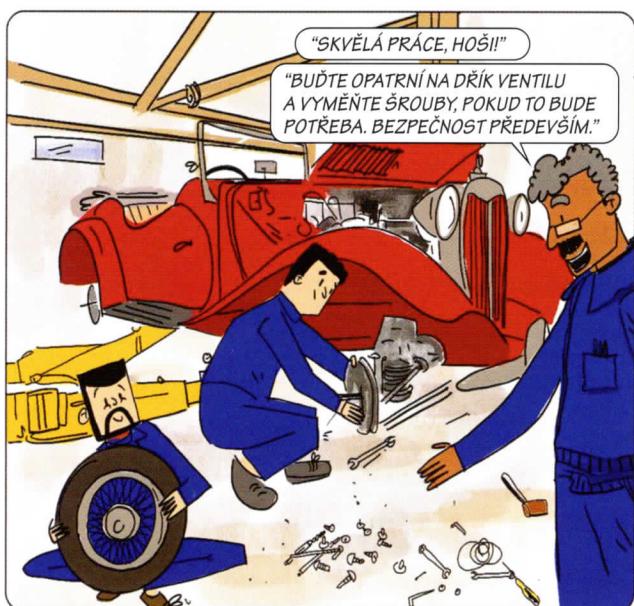
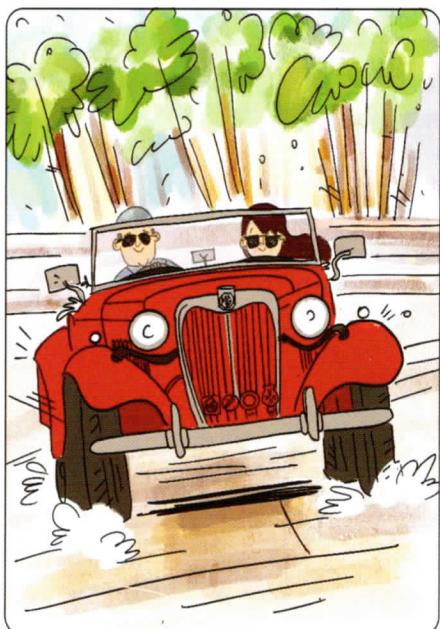
Pro zachování historických vozidel je nutné, aby byla vnímána jako přirozená součást veřejného života a jako příspěvek do našeho všeobecného kulturního dědictví.

K tomu je nezbytné zachovat i možnost jejich používání. Nesmí to však být za cenu vynucování větších úprav historických vozidel, než je nezbytně nutné.

Nevyhnutelné úpravy nesmí být v rozporu s historickou podstatou. Zásadně nesmí změnit dobové provedení a vzhled vozidla.

TURÍNSKÁ CHARTA FIVA

POSTAVENÍ ČLÁNEK 4

POSTUPY

Článek 5

Pro zachování historického vozidla jsou nezbytné zásahy a renovace nejrůznější hloubky a rozsahu.

Zachování představuje péči a ochranu před chátráním či zničením, které musí zajistit ochranu aktuálního stavu, jedinečnosti a historické kvality vozidla nebo předmětu.

Konzervace zahrnuje veškeré činnosti, sloužící k zabezpečení a stabilizaci vozidla nebo předmětu, které nezmění jeho součásti, materiály a historickou podstatu. Konzervace nesmí vystavit předmět historické a dokumentační hodnoty žádnému riziku. Slouží výhradně k zabránění nebo minimálně zpomalení postupu chátrání předmětu. Obvykle nesmí být vliv konzervačních postupů zvenku viditelný.

Restaurování je proces, při němž dochází k nahradě chybějících dílů či sestav, jehož cílem je vrátit vozidlo do původního stavu a zachází tedy do větší hloubky než konzervace.

Restaurované části by měly být citlivě patinovány, aby splynuly s původním historickým okolím, ale musí být při detailním pohledu rozpoznatelné.

Oprava naproti tomu spočívá v přizpůsobení, renovaci či nahradě existujících nebo chybějících součástí. Oprava opětovně uvede vozidlo do provozuschopného stavu a nemusí zcela důsledně respektovat historickou originalitu vozidla.

Zachování, konzervace a opravy jsou odborné procedury, jejichž cílem je zachování a zpřístupnění techniky, estetiky, funkčnosti, sociální a historické hodnoty vozidla zrakům veřejnosti.

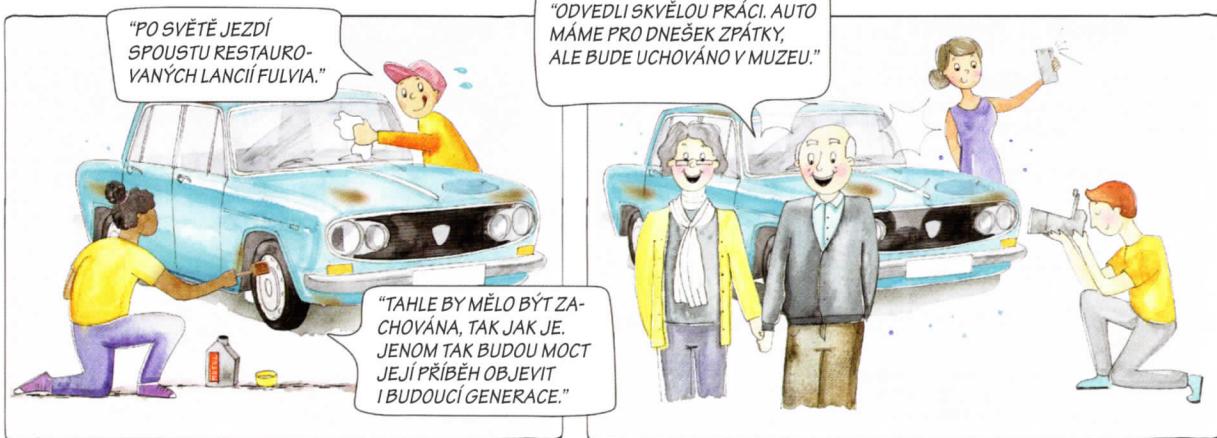
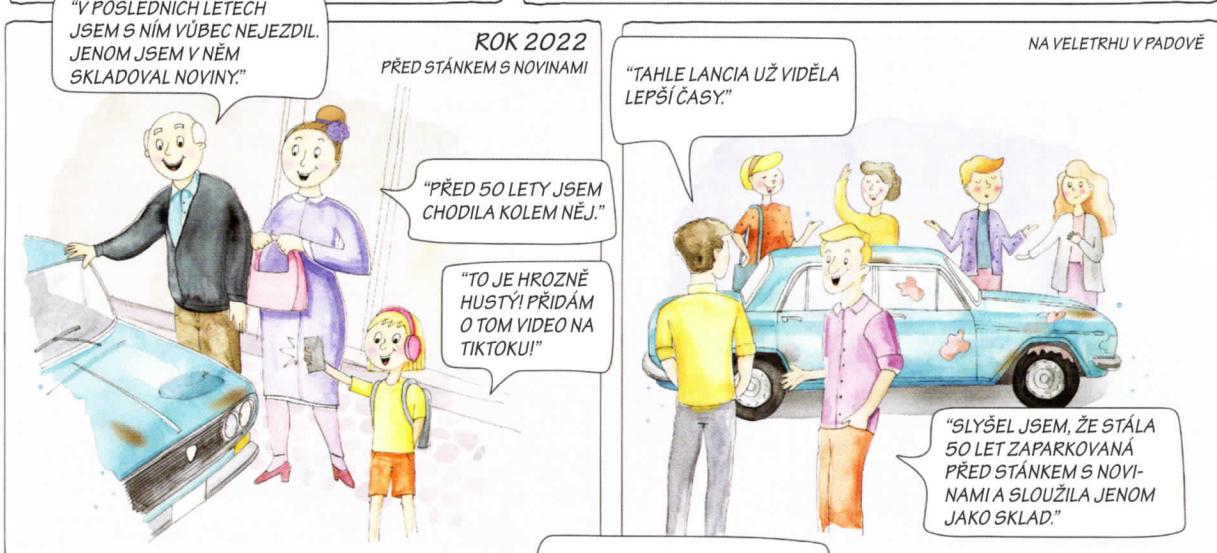
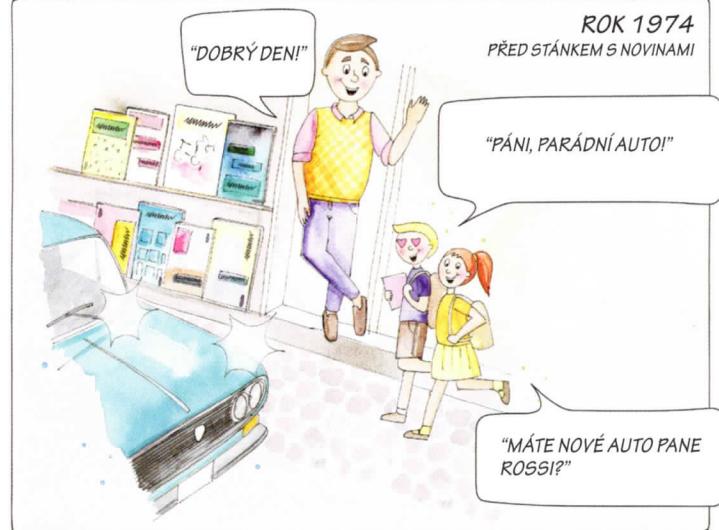
Tyto procedury musí vycházet z pochopení a respektování původního stavu každého jednotlivého vozidla a jeho historického pozadí. Tyto procedury musí respektovat individuální historickou identitu vozidla a informace, dostupné v dobových dokumentech.

ČLÁNEK 5

POSTUPY

TURÍNSKÁ CHARTA
FIVA

HISTORIE

Článek 6

Jakékoliv změny či úpravy vozidla, provedené během jeho běžného používání, i ty, které změnily jeho stav oproti podobě v jaké bylo dodáno na trh, jsou svědectvím jeho historie a měly by být jako takové zachovány.

Z tohoto důvodu není vhodné ani nezbytné, restaurovat vzhled a technické provedení vozidla do stavu, v jakém bylo vyrobeno.

Restaurování do původního stavu a vzhledu, odpovídajícím určitému konkrétnímu období, musí předcházet velice pečlivé studium historických záznamů a dokumentů a celý postup musí být pečlivě naplánován. Součásti a materiály, použité k nahradě historicky originálních dílů během renovace vozidla, musí být označeny trvalou značkou a tak odlišitelné od částí historicky původních.

FIVA doporučuje pro označení vyměněných součástí použít systém, uvedený v Příloze 1 Charty.

ČLÁNEK 6

HISTORIE

TURÍNSKÁ CHARTA
FIVA

"MOŽNÁ JSEM STAROMÓDNÍ,
ALE..."

"ANO, JSI
STAROMÓDNÍ."

"... PROČ BY SE STARÁ AUTA MĚLA
OPRAVOVAT DO LEPSÍ PODoby, NEŽ KDYŽ
BYLA ZBRUSU NOVÁ? BYL BYCH RADŠI,
ABY SE NAŠE RODINNÉ AUTO RESTAUROVALO
DO SVÉ PŮvodní PODoby."

"PROTOŽE ZMĚNY
A ÚPRAVY VOZIDLA
BĚHEM JEHO BĚŽNÉ
DOBY UŽÍVÁNÍ NÁM
VYPRÁVÍ PŘÍBĚH ŽI-
VOTA TOHO VOZIDLA.
A SPOUSTA LIDÍ SI TO
ZAČÍNÁ UVĚDOMO-
VAT. MĚLI BYCHOM
SE TO POKUSIT
ZACHOVAT."

"VÝBORNÁ MYŠLENKA. NENÍ
NUTNÉ RESTAUROVAT AUTO
TAK, ABY VYPADALO JAKO
V DEN JEHO VÝROBY."

"ANO, TO JE PRAVDA. POKUD JE RESTAUROVÁNÍ
NUTNÉ, MĚLI BYCHOM PODROBNĚ PROZKOUMAT
VŠECHNY HISTORICKÉ DOKUMENTY A VYSLEDO-
VAT VŠECHNY ZMĚNY."

"SPRÁVNĚ, MÁŠ PRAVDU, že RESTAU-
ROVAT BY SE MĚLO, JENOM POKUD
JE TO POTŘEBÁ. Ale JAK POZNÁME
SOUČÁSTKY A MATERIÁLY, KTERÉ
NAHRADILY ORIGINÁLNÍ SOUČÁSTKY?
MOHL BYCHOM VŠECHNO ZAPSAT
A NAFOТИT..."

"PODÍVEJ DĚDO!
ŘEŠENÍ JSEM NAŠEL
NA INTERNETU. FIVA
DOPORUČUJE
SYSTÉM ZNAČENÍ!"

"VÝBORNĚ! DĚKUJI.
JAK JSEM JEN MOHL
ZAPOMENOUT NA
SYSTÉM ZNAČENÍ,
KDYŽ JSEM JEDNU
MALOU KOVOVOU SOU-
ČÁSTKU NAŠEHO AUTA
OZNAČIL ZNAČKOU "NB"
JAKO "NOVĚ VYROBENÝ"
(NEWLY BUILT)?"

Norka Věž

PŘESNOST, VĚRNOST

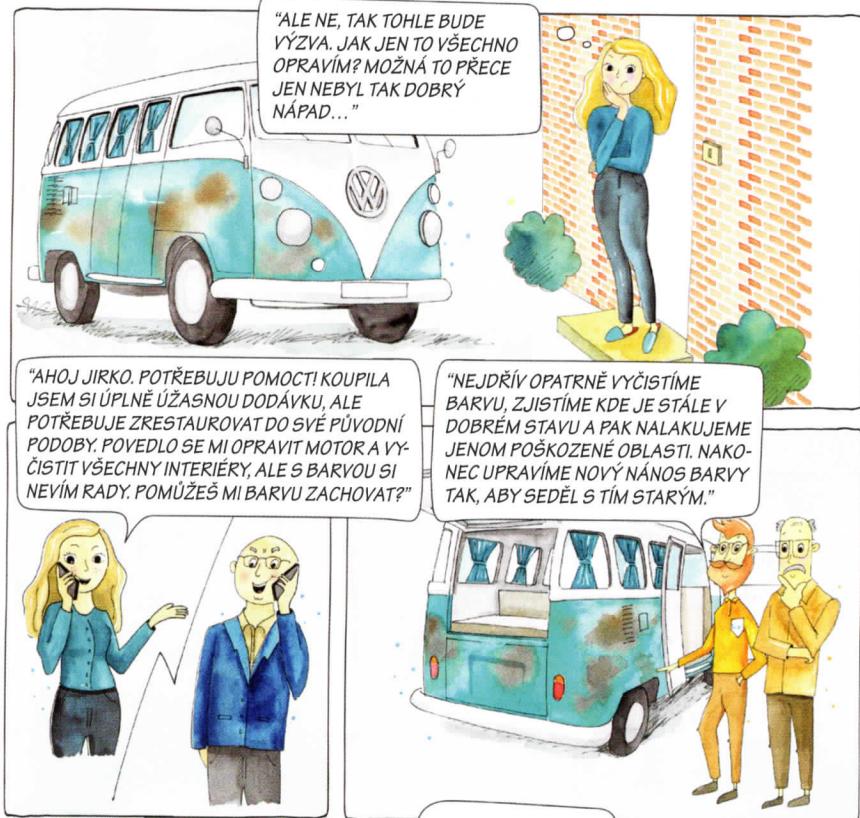
Článek 7

Při renovaci historického vozidla je třeba přednostně použít historicky věrné materiály, pracovní postupy a technologie. Výjimkou mohou být případy, kdy to není možné z důvodů jejich nedostupnosti, důvodů bezpečnostních nebo legislativních. Zvláště při konzervaci historických materiálů nemusí být tradiční prostředky vhodné. V takovém případě mohou být použity moderní materiály a technologie za předpokladu, že byla prakticky prověřena jejich vhodnost a trvanlivost.

ČLÁNEK 7 PŘESNOST, VĚRNOST

TURÍNSKÁ CHARTA
FIVA

VZHLED

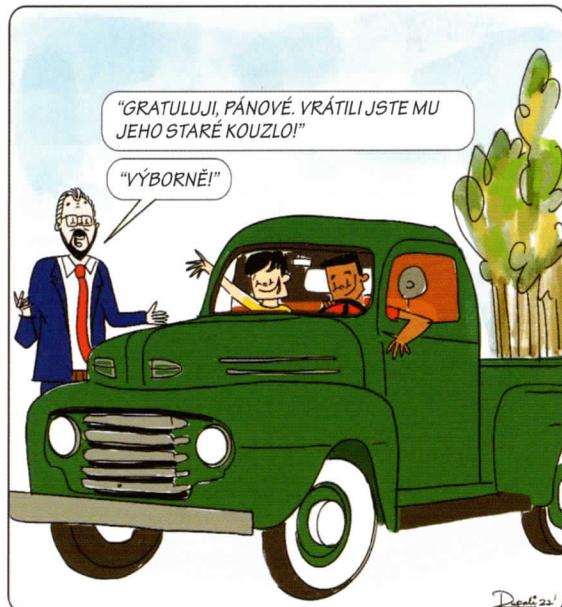
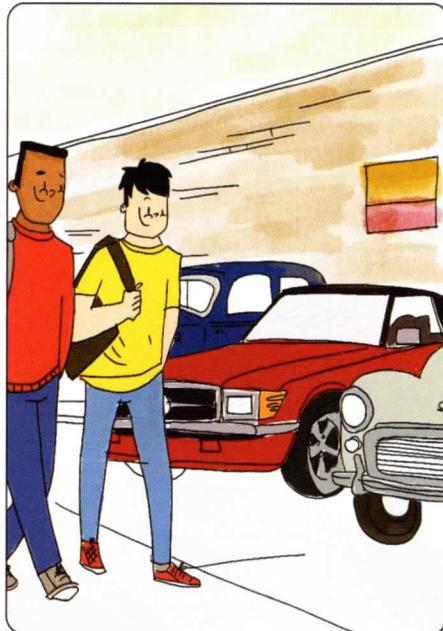
Článek 8

Veškeré modifikace historického vozidla, z nejrůznějších důvodů vyžadované mimo období jeho běžné životnosti, musí být provedeny citlivě a s respektem k původní stavbě a vzhledu vozidla.

Takovéto úpravy by měly být vratné. Doporučuje se uchovat odstraněné originální díly pro pozdější užití a jako doklad o původním stavu vozidla.

TURÍNSKÁ CHARTA FIVA

VZHLED ČLÁNEK 8

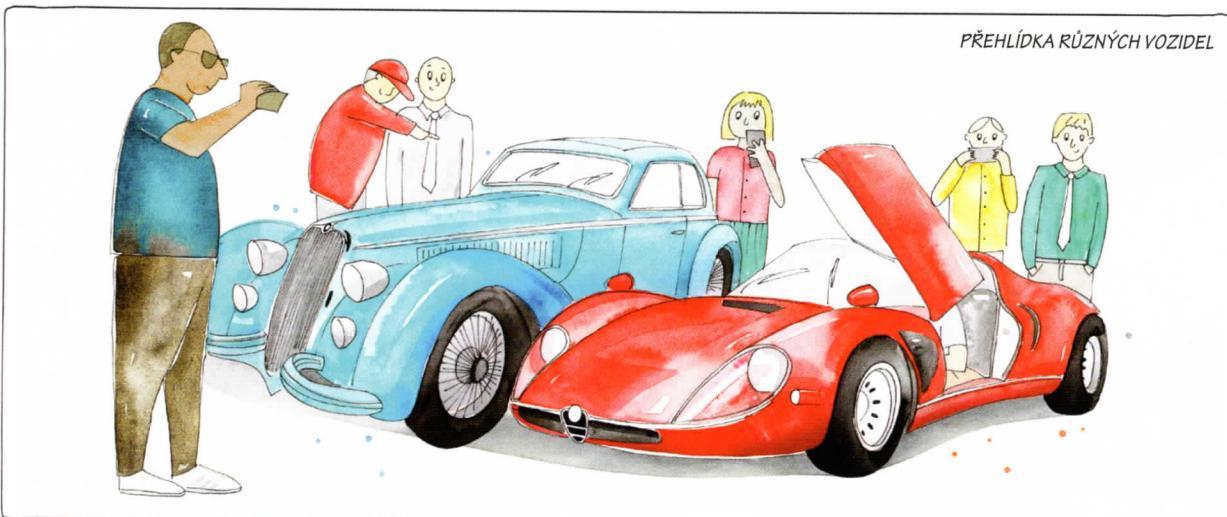

PLÁNOVÁNÍ

Článek 9

Jakékoliv práce, prováděné na historickém vozidle,
by měly být systematicky naplánovány a vhodným
způsobem dokumentovány.

Tyto záznamy by měly být zachovány spolu s vozidlem.

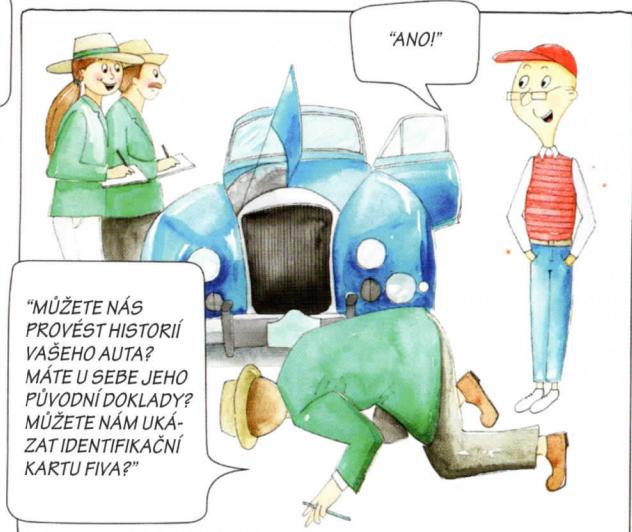

"MYSLÍM SI, že historie auta je jedním z nejdůležitějších faktorů, které musíme zvážit při jeho hodnocení!"

"ZAMĚŘIT SE MUSÍME TAKÉ NA MATERIAŁY POUŽITÉ BĚHEM RESTAUROVÁNÍ VOZIDLA!"

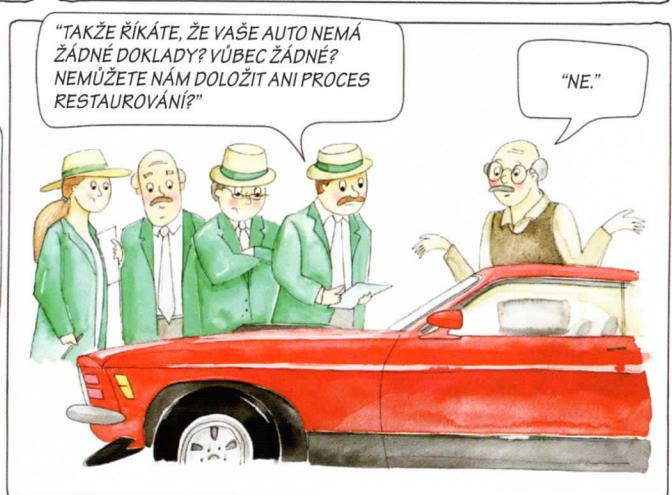
"MINULOST JE DŮLEŽITÁ!"

"MŮŽETE NÁS PROVÉST HISTORIÍ VAŠEHO AUTA? MÁTE U SEBE JEHO PŮVODNÍ DOKLADY? MŮŽETE NÁM UKÁZAT IDENTIFIKAČNÍ KARTU FIVA?"

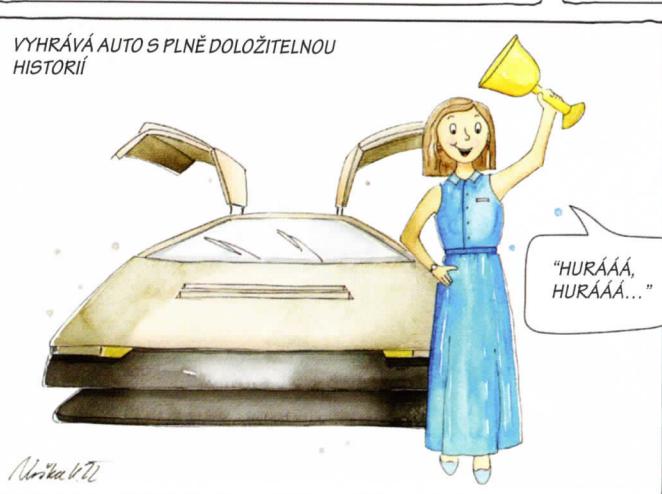

"MÁTE U SEBE PŮVODNÍ DOKLADY AUTA? MŮŽETE NÁM UKÁZAT IDENTIFIKAČNÍ KARTU FIVA?"

"NE."

VYHRÁVÁ AUTO S PLNĚ DOLOŽITELNOU HISTORIÍ

N. Šimková

ČLÁNEK 9

PLÁNOVÁNÍ

TURÍNSKÁ CHARTA
FIVA

ARCHIVACE

Článek 10

Osoby, dílny a organizace, zainteresované v procesu zachování, konzervace, renovace, oprav a provozu historických vozidel, by měly přijmout příslušné kroky k ochraně svých záznamů a archiválií.

ČLÁNEK 10

ARCHIVACE

TURÍNSKÁ CHARTA
FIVA

"BĚŽTE, PROSÍM, DO DEPOZITU A ZPROVOZNĚTE DVĚ AUTA. TO ČERVENÉ, KTERÉ JSME ZACHOVALI V PŮVODNÍ PODOBĚ, A TO MODRÉ, KTERÉ BYLO RESTAUROVÁNO."

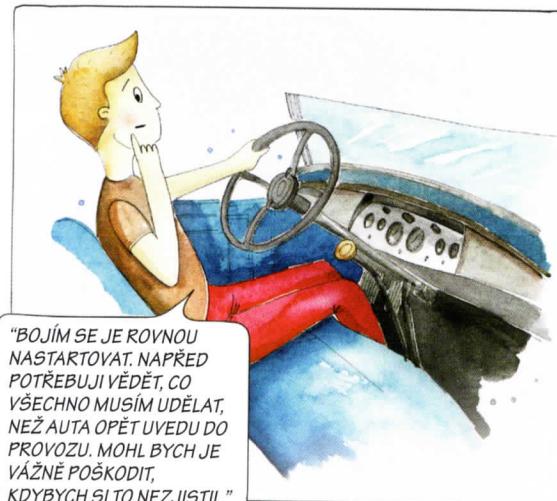
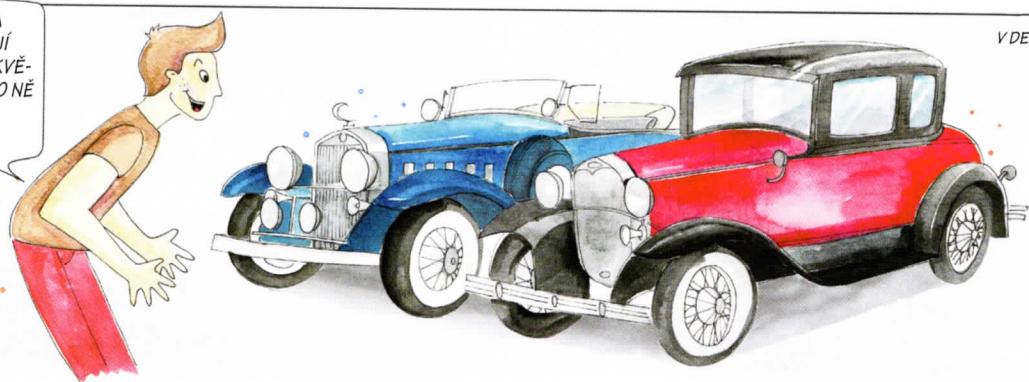
V KANCELÁŘI SPRÁVKYNĚ SBÍRKY

"JISTĚ"

"NO TEDA! TYHLE AUTA JSOU POVĚSTNÁ SVOJÍ KRÁSOU A JSOU VE SKVĚLÉM STAVU. DŘÍVE SE O NĚ MUSEL NĚKDO VELMI PEČLIVĚ STARAT."

V DEPOZITU

"BOJÍM SE JE ROVNOU NASTARTOVAT. NAPŘED POTŘEBUJI VĚDĚT, CO VŠECHNO MUŠIM UDĚLAT, NEŽ AUTA OPĚT UVEDU DO PROVOZU. MOHL BYCH JE VÁZNĚ POŠKODIT, KDYBYCH SI TO NEZJISTIL."

"MOHLA BYSTE PROSÍM KONTAKTOVAT PŘEDCHOZÍHO SPRÁVCE VOZIDEL? BOHUŽEL ODEŠEL DO DŮCHODU NEŽ JSEM NASTOUPIL."

"VŠECHNY NAŠE ZÁZNAMY UCHOVÁVÁME VE SPECIÁLNĚ KONTROLOVANÉ MÍSTNOSTI, ABYCHOM JE OCHRÁNILI PŘED VLHKOSTÍ A ZMĚNOU TEPLOT."

"JÍZ LÉTA SE ŘÍDÍME TURÍNSKOU CHARTOU FIVA. JSOU ZDE BEZPEČNĚ ULOŽENY VŠECHNY HISTORICKÉ ZÁZNAMY A DOKUMENTY O UCHOVÁVÁNÍ A RESTAUROVÁNÍ VOZIDEL. JE NA VÁS OSVOJIT SI INFORMACE UCHOVÁVANÉ V ARCHIVU A ZACHOVAT JE PRO DALŠÍ GENERACE."

ARCHIV

ZAVÍREJTE
DVERE

METHODE UCHOVÁVÁNÍ
POMOCÍ KONTROLY
A VLKOSTI PRO ZACHOVÁNÍ¹
ZÁZNAMU A ARCHIVACE

Nikola Vojtěchová

STATUT, POSTAVENÍ

Článek 11

Instituce, činné v oblasti ochrany a přenosu znalostí nebo speciálních zručností a řemesel, nezbytných k zachování a provozu historických vozidel, by se měly snažit o uznání vládními institucemi, spravujícími kulturní dědictví, a to na národní i mezinárodní úrovni.
Jako součást kulturního dědictví by měly být též chráněny archivy, uchovávající dokumentaci, výkresy, fotografie či jiná media a artefakty, vztahující se k problematice historických vozidel.

TURÍNSKÁ CHARTA FIVA

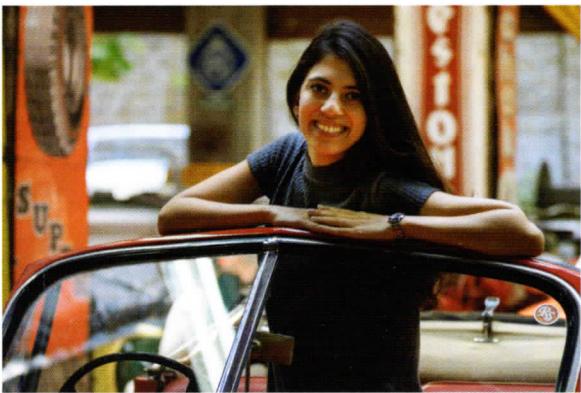
STATUT,
POSTAVENÍ,
ČLÁNEK 11

"VÍTEJTE ZPĚT V TURÍNĚ, CENTRÁLE FIVA. RÁDA VÁS VŠECHNY VIDÍM."

"VŠECHNO NAŠE ÚSILÍ MUSÍME ZAMĚŘIT NA VČASNÉ DOKONČENÍ TOHOTO PROJEKTU PŘED VALNÝM SHROMÁŽDĚNÍM! OČEKÁVÁM HOSTY Z ORGANIZACÍ TICCIH (MEZINÁRODNÍ KOMISE PRO OCHRANU PRŮMYSLOVÉHO DĚdictví), EUROPA NOSTRA A DOUFEJME I Z RADY ICOM, TAKŽE SE PŘEDVEĎTE!"

RUPALI PRAKASH

Jsem ilustrátorka, designérka, podnikatelka a vypravěčka příběhů z našich dějin.

Jsem zakladatelka firem Delali a Classic Chase. V Delali vyrábíme luxusní hedvábné šátky a kapesníky s ilustracemi historických aut a motorek. Classic Chase je iniciativa zaměřující se na pohled žen a dívek na svět historických vozidel!

Vyrůstala jsem mezi veterány, sledovala, jak se zrezné součástky v naší garáži mění v umělecká díla. Tyto časové schránky se staly nedílnou součástí mého života.

URŠKA KALČIČ

O mně

CO grafická designérka + ilustrátorka + architektka
KDY teď
KDE možnosti jsou neomezené
JAK inspirace + píle + spolupráce + vzdělání + intuice
PROČ abych vyjádřila svoje vědomí

Jsem ilustrátorka tvořící akvarely, působím v Lublani ve Slovinsku. Svou lásku k akvarelovým barvám jsem našla během svých studií na fakultě architektury na Univerzitě v Lublani. Již dávno předtím, během mého dětství, pro mě bylo kreslení útěkem z reality. Mohla jsem strávit hodiny jen s tužkou a papírem. Po dokončení svých studií jsem se zaměřila na grafický design a akvarelové ilustrace.

Moje umění a styl jsou si myšlenkově velmi podobné s FIVA. Tradiční přístup, který respektuje skutečný původ vyobrazovaného. Rukou dělané ilustrace ručně dělaných strojů minulosti. Všechny mé ilustrace jsou tvořeny tahy skutečného štětce po skutečném papíře, dělané s láskou a respektem k těmto strojům.

Mé portfolio je dnes plné zajímavých projektů, od designu značek, přes tisky až po ilustrace. Nedávno jsem vydala svoji sbírku ilustrací pro děti a miminka. Vytvořila jsem sbírku pohlednic, plakátů a dalšího pod názvem "Miminčina poprvé." Moji tvorbu můžete sledovat na mém Instagramu.

info

Urška graphicart

✉ info@urskagraphicart.com ⓧ urska_graphicart Ⓛ Urška graphicart

Federace klubů historických vozidel ČR z. s.
Národní autorita FIVA pro ČR
Nad Okrouhlíkem 2294/11
182 00, Praha 8
www.fkhv.cz

Děkujeme všem našim globálním partnerům.
Pro více informací o našich partnerech načtěte QR kód.

Přeložila: Hana Patočková

MOTUL

PIRELLI